

Юшко С. В. Фіксований сільськогосподарський податок: історія та перспективи застосування

Розширена анотація

Спеціальний режим оподаткування сільськогосподарських товаровиробників у формі фіксованого сільськогосподарського податку з'явився у порядку експерименту в 1998 р. у трьох регіонах України: Глобинському районі Полтавської області, Старобешівському районі Донецької області та Ужгородському районі Закарпатської області, а з 1 січня 1999 р. його було поширено на всій території країни. Запровадження спрощеної системи оподаткування для сільгоспвиробників, а особливо продовження в 2004 р. терміну її дії ще на шість років неоднозначно сприймається у наукових і політичних колах, викликає численні дискусії між ученими, практиками, представниками податкових органів. Особливо гостро обговорюється питання надання податкових преференцій галузі та, як результат цього, випаданих бюджетних доходів.

Відзначається, що десятирічний період існування фіксованого сільськогосподарського податку поряд з його очевидними перевагами дозволив виявити й суттєві вади останнього: невідповідність системному підходу до побудови податкової системи, необґрунтований перерозподіл податкового навантаження серед товаровиробників, порушення прав членів трудових колективів на соціальний захист та пенсійне забезпечення.

Зміни, що відбулися у механізмі справляння фіксованого сільськогосподарського податку, фактично повертають сільськогосподарську галузь на загальні умови оподаткування. Неухильне зростання рівня податкового навантаження, що було поновлене з 2005 р., і досягне свого максимуму уже в 2010 р., за неврегульованого цінового механізму може виявитися непомірним для товаровиробників.

Наголошується, що продовження дії спрощеної системи оподаткування в 2010 р. надасть суттєвого виграшу тільки прибутковим підприємствам. Для збиткових або нестабільно працюючих виробників доцільнішою може виявитися загальна система оподаткування з правом включення від'ємного значення об'єкта

оподаткування до складу валових витрат підприємства у наступному звітному періоді.

Підкреслюється, що сільськогосподарська галузь вимагає побудови нової системи оподаткування. Варіанти тут можуть бути різні, але незмінним має бути обов'язкове поєднання в цій системі елементів земельного і прибуткового оподаткування, що дозволить поставити виробників у рівні умови і створити максимальні стимули для ефективного господарювання.

Робиться висновок, що якою б досконалою не була система оподаткування, за невирішених проблем диспаритету цін на продукцію сільського господарства і промисловості, недосконалого фінансово-кредитного механізму, неврегульованих земельних правовідносин, вона не зможе стати дійсно ефективною та забезпечити гармонійне поєднання інтересів держави і товаровиробників.

Повний текст статті див. за посиланням:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2009_11_8